

AD CARDINALITIAM
QVAESTIO MEDICA
MATVTINIS EXCVTIENDA DISPVINATIONIBVS. IN SCHOLIS

MEDICORVM, DIE IOVIS XVIII. MARTII, DISCEPTATORE D. IOHANNE DVRETO,
REGIS MEDICO, ET MEDICINÆ PROFESSORE.

An in alimento medicamentum optimum?

VRATIONVM medicarum scopus unus, affectus qui contra naturam in corpore insidet, depulsius: sed ei praire virium conseruatio debet. In hac alimenta principatum tenent: Illam, quo ad eius fieri potest, remedia explent. Ac quamvis nec remedium virtus, nec alimentum morbus postulat: tamen & à viribus remedio, & alimentis à morbo, modus statuitur. Continuò ptisana tota pleuriticum, crudo in morbo, suffocat: et si ea concedi potest. Melbæzæ aquosum, caufi sanationem; illam, quidem, si forte materia in ventriculo & iecore hæreat, ab hemorrhagiâ; sin autem in venis & arterijs vniuersi corporis, a sudore venturam accelerat. Fabricantibus pisces carne, friti x iurulenti, haud paulò magis salubres. Contrà, quos morbos cerebrum, naturâ frigidum atque humidum, multos ac varios profert, cuiusmodi sunt *phœnix*, cum omnibus, tum senibus, austro præfertim flame insanabilis, dysenteria, pituitosis crebra & contumax; In illis, auicularum assarum, quâm elixarum, frequentior vsus elui permittitur.

NE C minor a morborum more, & motu, Speciebus, temporibus distinctio. Nam peracutorum, si venenatos exceperis, parcissimum; longorum, libe- raliorem vietum esse decet. Terranis putridis, a bile ortis, cuius ex causa, non celi, non numeri, tertio quoque die reuertuntur, exigua: quartanis, nunquam ne hyeme quidem, ac nec decrepitis, cum formidolosissime esse solent, exitialibus, ab atrabile quarto quoque die redentibus, co- piösior: quotidianis denique, quæ in ventriculo focum habent, quæque a pituitâ nerois stomachi ferente, lipothymiam ac syncopem sè numero lethalem inducunt, illarum tenuissima decernunt nutritio. Et verò continuarum exacuties producunt alimenta etiam *anæsthesia*: intermittentium eadem proli- xiores accessiones imminuunt, quarum tamen initii purgare quâm alere tutius.

A MVERÒ defectiones animi, balnea tepida, obnoxij accessunt. Stomachi *væteris*, atque adeò omnis *adspicere*, detractionem habet phlebotomia non mediocrem. Et grauidæ venâfectâ abortiunt. Sed cum remedijs quibuscumque, noxia vel materia, vel qualitas amoueat, in *adversariis* præstantissima censentur ea, quæ cum temperamento, ipsam quoque substantiam renouant: vt non in immitto vulgis, a fabriculorum cibis oua, iniuria autem Arnaldus consumpta quæ vocant carniū iura arceat. Cum vero inter *varians* primas venâfectio obtinet, eis non locum in dia subire, mensuram suppleret attenuans dieta potest. *Kalagymæ* genera multa, quorum omnium vis, non quidem a formâ quam cælestem esse negamus, sed a substantiæ totius proprietate, nec tamen absque intercedente cum eo quod repurgandum, & à quo repurgandum, similitudine manat. Itaque agaricus pituitam ipse quidem vndique, sed magis è Cerebro: rhabarbarum bilem è iecore potius quam aliunde trahet. Singula in sua pôrtestate certas vires habent insitas, quas cum nativus noster calor exeruit, tum ipse per se, non naturæ præsidio operantur: euenu- tu longè ab *andrea*, dissimili, quorum virtutibus idem se calor induit, inctus in venenum agit.

RORÒ medicamentorum materie, non vna est nec simplex conditio, sed varia, variis proinde corporis partibus dicanda. Nam quibus ita naturâ com- paratum est, vt, pra crassitate, interiores in venas subire nequint, prima periodo repurgande harent, nec altius promanant in corpus: quæ verò me- dio crisi coagmentationis, medium ambitum (quicquidem conuxo iecoris, & lienis, magnarümque venarum, & arteriarum ductu circumscribitur) emundant: totam denique corporis habitudinem tenuitatem permeant, acetum frigidum, sanguinis fluxionibus fedandis opportunum, hysterics importunum; petroselinum quo d'assumptum, sudores & vrinas mouet, ex alto capite humores trahit & resoluit, lunaticis infensum: hydropum tenues dissoluit, & crassos incidit, attenuat, & comminuit: atque adeò calida & frigida, acria & acida, omnem corporis compaginem collustant.

T S I autem quæ purgantia maximè blandiuntur, interdum nos alunt, interdumque in similem humorem degenerant: est tamen & his, multoq[ue] magis cæteris, non nihil quod naturæ vim adferat, cuius maleficam porestatem, partim benignioribus pharmacijs, partim etiam alimentis *adspicere*, emendare fas est. Hinc Hippocrates cestantia mulierib[us], vini haustu tedacei de exitu sollicitauit: cuius exemplo neoterici, guaiacinum inter cætera miscuere, salubriter hi quidem, si *intervena* tantum sudorificis, ipsa sudorifica, arcj; etiā diuretica, crassioris substantiæ cibis non confunderent. Epilepsia autē acuto morbo, & cum febre mortifero, etiā infantibus graui & periculoso, si humoris interuentu prehendit, crassi & viscidi, qui anticos fortè cerebri ventres obthuriat, senna iuficulis pinguioribus intrita succurrit: medetur autem in hiera elleborus ex hordeato conuenienter exhibitus. Hoc nempe cuneo melancholia hypochondriaca, vt & pleuritis infera, indissolubiles plerūmque nodi fin- duntur; & vertigines senibus familiares, hyemi quâm reliquis temporibus magis congruentes sicutuntur. Enim uero ad ellebori vsum, corpora vberiore cibo prius humescere expedit: quo præente medicina hæc, ipsa per se admodum (quamquam scammonio minus) aspera & turbulenta, nullius tamen *excorialis* impressa post se vestigia relinquit, sive cum nature vires conseruet, & morbos simul oppugnet.

Est igitur in alimento medicamentum optimum.

PROPONEBAT MICHAEL TOVTAIN PARISINVS. ANNO DOMINI 1599.

